

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Blanky Kapitánové a soudkyň JUDr. Ivety Veselé a Mgr. Zdeňky Winklerové ve věci péče

o nezletilou: **J. B. H.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená kolizním opatrovníkem Městskou částí Praha 2
sídlem v Úřadu městské části Praha 2, náměstí Míru 600/20, 120 00 Praha 2

dcera rodičů: **Ing. L. B.**, narozená dne xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Markem Vojáčkem
sídlem Na Florenci 2116/15, 110 00 Praha 1

Mgr. Ing. P. H., narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou JUDr. Zuzanou Smítkovou, Ph.D.
sídlem Trojanova 2022/12, 120 00 Praha 2

o úpravu poměrů nezletilé, o úpravu styku a určení příjmení nezletilé,
k odvolání matky a otce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 27. května 2022,
č. j. 16 Nc 4702/2021-704, k částečnému zpětvzetí návrhu,

takto:

I. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku o určení příjmení nezletilé (VI) **zrušuje**
a v tomto rozsahu se řízení **zastavuje**.

- II. Rozsudek soudu prvního stupně **se** ve výroku o úpravě péče o nezletilou (I), ve výroku o výživném (II), ve výrociích o úpravě styku otce s nezletilou (III, IV) a ve výroku o nákladech řízení (VII) **mění** tak, že soud schvaluje tuto dohodu rodičů:

I.

Nezletilá J. B. H., nar. xxx, se svěřuje do střídavé péče rodičů, která se bude realizovat takto, nedohodnou-li se rodiče jinak:

- V období od 1. 1. 2023 do 30. 6. 2023 bude nezletilá v péči otce v každém lichém kalendářním týdnu v úterý od 12:00 hodin do 18:00 hodin a ve čtvrtek od 12:00 hodin do pátku 12:00 hodin, a dále v každém sudém kalendářním týdnu v pondělí a ve středu, vždy od 12:00 hodin do 18:00 hodin, a od pátku od 8:00 hodin do neděle do 18:00 hodin.

Ve zbývajícím čase bude nezletilá v péči matky.

- V období od 1. 7. 2023 do 1. 2. 2024 bude nezletilá v péči otce v každém lichém kalendářním týdnu od středy od 8:00 hodin do čtvrtka do 18:00 hodin a dále v každém sudém kalendářním týdnu od pondělí od 8:00 hodin do úterý do 8:00 hodin a od pátku od 8:00 hodin do neděle do 18:00 hodin.

Ve zbývajícím čase bude nezletilá v péči matky.

- V období od 2. 2. 2024 do 1. 2. 2025 bude nezletilá v péči otce v každém lichém kalendářním týdnu od středy od 8:00 hodin do čtvrtka do 18:00 hodin a dále v každém sudém kalendářním týdnu od pondělí od 8:00 hodin do úterý do 18:00 hodin a od pátku od 8:00 hodin do následujícího pondělí v lichém kalendářním týdnu do 8:00 hodin.

Ve zbývajícím čase bude nezletilá v péči matky.

- V období od 2. 2. 2025 bude nezletilá v péči otce od pondělí každého sudého týdne od 8:00 hodin do následujícího pondělí každého lichého týdne do 8:00 hodin.

Ve zbývajícím čase bude nezletilá v péči matky.

Výše uvedená pravidla běžné péče se neuplatní v dále uvedených případech, kdy platí zvláštní pravidla střídavé péče, nedohodnou-li se rodiče jinak:

- V den narozenin nezletilé bude nezletilá v péči otce v lichém kalendářním roce dne 2. 2. od 8:00 hodin do následujícího dne 8:00 hodin a v péči matky v sudém kalendářním roce dne 2. 2. od 8:00 hodin do následujícího dne do 8:00 hodin.

- V době července a srpna bude nezletilá v roce 2023 a v roce 2024 v péči otce ve 28., 30. a 32. kalendářním týdnu vždy od pondělí 8.00 hodin do pondělí 8.00 hodin následujícího týdne a v péči matky v 29., 31. a 33. kalendářním týdnu vždy od pondělí 8.00 hodin do pondělí 8.00 hodin následujícího týdne.

Ve zbývajícím čase července a srpna v letech 2023 a 2024 se uplatňuje standardní režim.

Počínaje rokem 2025 bude uplatňován standardní režim symetrické střídavé péče i v průběhu letních prázdnin, pokud se rodiče nedohodnou jinak.

- V době vánočních prázdnin bude nezletilá v každém lichém kalendářním roce v péči matky od 23. 12. od 10:00 hod do 26. 12. do 10:00 hod. a dále od 28. 12. od 10.00 hod. do 30. 12. do 10.00 hod. a v péči otce od 26. 12. od 10:00 do 28. 12. do 10.00 hod a dále od 30. 12. od 10.00 do 2. 1. následujícího kalendářního roku do 10.00; v každém sudém kalendářním roce bude nezletilá v péči otce od 23. 12. od 10:00 hod. do 26. 12. do 10:00 hod. a dále od 28. 12. od 10.00 hod. do 30. 12. do 10.00 hod. a v péči matky od 26. 12. od 10:00 do 28. 12. do 10.00 hod. a dále od 30. 12. od 10.00 do 2. 1. následujícího kalendářního roku do 10:00 hod.

II.

Místem předání a převzetí nezletilé bude bydliště přejímajícího rodiče.

III.

Předávající rodič je povinen nezletilou na péči druhého rodiče řádně připravit a vybavit.

IV.

Rodiče jsou povinni přispívat na výživu nezletilé takto, nedohodnou-li se jinak:

V období od 1. 1. 2023 do 31. 7. 2024 bude otec přispívat na výživu nezletilé částkou 10.000 Kč měsíčně, splatnou k rukám matky, vždy do 15. dne v měsíci předem, a dále bude přispívat na tvorbu úspor nezletilé částkou ve výši 5.000 Kč měsíčně splatnou vždy do 15. dne v měsíci na účet vedený na jméno nezletilé u Československé obchodní banky, a. s., číslo: xxx, který k tomuto účelu rodiče společně založili a na němž budou o výdajích pro nezletilou rozhodovat společně; matce se pro toto období nestanovuje vyživovací povinnost.

V období od 1. 8. 2024 bude každý z rodičů přispívat na výživu nezletilé částkou 10.000 Kč měsíčně, splatnou k rukám druhého z rodičů, vždy do 15. dne v měsíci předem, a dále bude každý z rodičů přispívat na tvorbu úspor nezletilé částkou ve výši 5.000 Kč měsíčně splatnou vždy do 15. dne v měsíci na účet vedený na jméno nezletilé u Československé obchodní banky, a. s., číslo: xxx, který k tomuto účelu rodiče společně založili a na němž budou o výdajích pro nezletilou rozhodovat společně.

Vzájemně odsouhlasené výdaje nad rámec obvyklého výživného ponесou rodiče rovným dílem.

V.

Dluh na výživném žádnému z rodičů nevznikl.

VI.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně svěřil nezletilou J. B., narozenou xxx do péče matky (I), otcí uložil povinnost platit výživné pro nezletilou J. ve výši 15 000 Kč měsíčně, které je otec povinen hradit tak, že částku 10 000 Kč měsíčně zaplatí vždy k rukám matky do každého patnáctého dne v měsíci předem a částku 5 000 Kč měsíčně poukáže vždy do každého patnáctého dne měsíce na Investiční dětský účet, vedený na jméno a rodné číslo nezletilé u Československé obchodní banky a. s., číslo účtu: xxx s účinností od 1. září 2021 (II), stanovil, že dluh otce na výživném pro nezletilou J. za dobu od 1. 9. 2021 do 31. 5. 2022 ve výši 15 000 Kč je otec povinen uhradit k rukám matky do 30 dnů od právní moci rozsudku (III), dále stanovil, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilou J. do dvou let věku nezletilé v každém sudém kalendářním týdnu v roce v pondělí od 13:00 hodin do 18:00 hodin, ve středu od 13:00 hodin do 18:00 hodin a od soboty od 9:00 hodin do neděle do 18:00 hodin, a v každém lichém kalendářním týdnu v roce v úterý od 13:00 hodin do 18:00 hodin, a ve čtvrtek od 13:00 hodin do 18:00 hodin. Dále stanovil, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilou J. od dvou let věku nezletilé v každém sudém kalendářním týdnu v roce v pondělí od 13:00 hodin do 18:00 hodin, ve středu od 13:00 hodin do 18:00 hodin a od pátku od 17:00 hodin do neděle do 18:00 hodin, a v každém lichém kalendářním týdnu v roce v úterý od 13:00 hodin do 18:00 hodin a ve čtvrtek od 13:00 hodin do 18:00 hodin. O vánočních svátcích je otec oprávněn stýkat se s nezletilou J. v každém sudém kalendářním roce od 25. 12. od 13:00 hodin do 28. 12. do 18:00 hodin, a v každém lichém kalendářním roce od 23. 12. od 13:00 hodin do 25. 12. do 13:00 hodin a od 30. 12. od 13:00 hodin do 1. 1. následujícího roku do 18:00 hodin, když o vánočních svátcích se neuplatní režim běžné úpravy styku. Otec vždy nezletilou od matky převezme a matce zpět předá v místě bydliště matky, matka je povinna nezletilou vždy ke styku řádně připravit (IV), zamítl návrh otce na předběžnou vykonatelnost rozsudku (V), určil, že nezletilá J. B., narozená xxx, ponese nadále příjmení H. (VI) a rozhodl tak, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení (VII).
2. Rozhodl tak na podkladě návrhu otce, který se předně domáhal určení svého otcovství k nezletilé a současně navrhoval svěřeni nezletilé do střídavé péče obou rodičů se střídáním mezi rodiči vždy ve středu, v pátek a v neděli a se speciální úpravou předávání nezletilé v období vánočních prázdnin. Později návrh doplnil o střídání mezi rodiči v jiném rozsahu, včetně speciální úpravy předávání nezletilé nejen v období vánočních svátků, ale též v období narozenin nezletilé, velikonočním obdobím a letních měsících července a srpna. Navrhl, že nezletilé bude platit výživné ve výši 15 000 Kč měsíčně, matce pak navrhl výživné ve výši 5 000 Kč měsíčně. Současně požadoval, aby nezletilá nesla nadále příjmení po něm, jakožto po otcí. Doplnil, že společné soužití rodičů nezletilé bylo ukončeno v srpnu 2021, kdy matka odešla s nezletilou a se svými věcmi z doposud společného bydliště rodičů. Nadto otec zjistil, že není uveden jako otec v rodném listě nezletilé a rovněž nezletilá nenese jeho příjmení, byť nezletilá byla počata formou asistované reprodukce a rodiče se dohodli v žádosti o zápis příjmení nezletilé tak, že toto bude v mužském tvaru po otcí, tj. H.. Od narození se otec na péči o nezletilou podílel, byť byla nezletilá útlého věku, nebyla kojena, není tedy plně závislá na péči matky. Protože matka není ochotna k dohodě s otcem ohledně péče o nezletilou dceru, a to zejména ohledně přespávání u otce, navrhl úpravu péče postupně, a to do dvou let věku nezletilé a posléze po nabytí věku dvou let.
3. Posléze v průběhu řízení otec vzal svůj návrh na určení otcovství k nezletilé zpět, neboť v září 2021 společně s matkou učinili souhlasné prohlášení o určení otcovství k nezletilé před matričním úřadem. Nadále setrval na tom, aby nezletilá však nesla jeho příjmení.

4. Matka v rámci procesního stanoviska se svěřením nezletilé do střídavé péče obou rodičů nesouhlasila. Požaduje naopak svěřením nezletilé do své výlučné péče, upravit styk s nezletilou pak navrhovala postupně, avšak bez přespávání u otce. Ohledně výše výživného stanoveného otci pro nezletilou J. nesouhlasila s částkou navrhovanou otcem, posléze uvedla, že výši výživného ponechá na úvaze soudu. Nesouhlasila s určením příjmení nezletilé po otci s tím, že má nadále za to, že tato by měla nést příjmení po ní.
5. Kolizní opatrovník nezletilé navrhoval co do úpravy péče svěřením nezletilé do péče matky, styk otce s nezletilou upravit do doby dvou let věku nezletilé a posléze v době od dvou let věku nezletilé tento rozšířit s přespáváním o víkendy. Ohledně výživného a stanovení příjmení nezletilé ponechal rozhodnutí na úvaze soudu.
6. Soud prvního stupně po provedeném řízení a dokazování vyšel z toho, že prozatímně styk otce s nezletilou J. byl upraven na podkladě usnesení o nařízeném předběžném opatření, a to v každém sudém kalendářním týdnu v roce v pondělí, ve středu, a to v době od 13:00 hodin do 18:00 hodin a v sobotu a v neděli v době od 8:00 hodin do 14:00 hodin, v každém lichém kalendářním týdnu v roce pak v úterý a ve čtvrtek v době od 13:00 hodin do 18 00 hodin. Vyšel z toho, že rodiče nezletilé společně žili do 14. 8. 2021, kdy matka s nezletilou společnou rodinnou domácnost opustila. Následně matka změnila trvalé bydliště své i nezletilé, byť bez souhlasu otce a nejprve se s nezletilou přestěhovala do pronajatého bytu v xxx, posléze do pronajatého bytu do xxx. Náklady na bydlení u matky představují částku přes 50 000 Kč měsíčně, přičemž pokud jde o příjmy matky, tato čerpá rodičovský příspěvek ve výši 10 000 Kč měsíčně, dále pak má příjem z nájemného zhruba ve výši 18 000 Kč, neboť pronajímá svůj byt v xxx a rovněž má příjem z pronájmu ohledně vlastnictví jedné třetiny horské chaty ve výši 11 000 Kč měsíčně. Otec pak dobrovolně na nezletilou J. hradí výživné 10 000 Kč měsíčně, a to od října 2021. Matka má též náklady na pronájem osobního vozidla, včetně platby pohonných hmot zhruba 18 000 Kč měsíčně, má též náklady se splátkou hypotéky v souvislosti s pořízením bytu v xxx, zhruba 13 000 Kč měsíčně. Další náklady má na své osobní potřeby, včetně potřeb pro nezletilou. Zdravotní stav matky je dobrý, jinou vyživovací povinnost než k nezletilé J. nemá. Otec vlastní byt v xxx, v současné době též byt v xxx. Náklady na bydlení u něj představují částku zhruba 10 000 Kč měsíčně, od června roku 2022 splácí hypotéku na pořízení druhého bytu ve výši 60 000 Kč měsíčně, náklady na bydlení v tomto bytě posléze budou představovat částku 15 000 Kč měsíčně. Otec do konce května 2022 pracoval v xxx a. s., zde jeho průměrný měsíční plat představoval zhruba 153 000 Kč čistého měsíčně, posléze využil organizační změnu a pracovní poměr dohodou rozvázal. V souvislosti s tím obdržel odstupné za dobu sedmi měsíců. Jeho další výdaje jsou představovány pravidelným spořením a investicemi přibližně částkou 20 000 Kč měsíčně a dále v souvislosti s pronájmem automobilu zhruba ve výši 24 000 Kč měsíčně. Na nezletilou otec hradí výživné celkem 15 000 Kč měsíčně, 10 000 Kč měsíčně k rukám matky, 5 000 Kč měsíčně na investiční dětský účet, který nezletilé založil. Ohledně nezletilé je zjevné, že tato byla počata prostřednictvím asistované reprodukce, přičemž matka i otec podepsali žádost o zápis příjmení v mužském tvaru do knihy narození při narození dítěte, datované dne xxx a žádali o to, aby příjmení jejich dcery bylo v matriční knize uvedeno v mužském tvaru H.. Matka dle tvrzení v porodnici nedisponovala dokladem s názvem „určení otcovství k dosud nenarozenému dítěti“, který rodiče podepisují před narozením dítěte na matrice, z tohoto důvodu nebyl otec zapsán do rodného listu nezletilé a nezletilé bylo určeno příjmení po matce B.. Nezletilá v době rozhodování soudu prvního stupně byla ve věku jednoho roku a tří měsíců, je zvyklá na péči obou rodičů, matka žádné výhrady k péči otce o nezletilou neuvedla. Nezletilá není kojena, v současné době již není závislá pouze na mléku, ale konzumuje i další stravu. V minulosti však měla problém s kousáním stravy, tento se však podařilo napravit. U nezletilé byl diagnostikován xxx, lehké opoždění psychomotorického vývoje v motorické složce, kdy mentálně jinak odpovídá věku. V důsledku uvedeného byla nezletilé

nasazena medikace, přičemž pokud jde o uvedený syndrom, jedná se o relativně vzácné genetické onemocnění, jehož příznaky se projevují během dne zhoršující se svalovou slabostí, postihující zejména oční, bulbární a končetinovou oblast. I přes uvedené souvislosti, s nasazenou medikací nezletilá dělá v oblasti lokomotoriky velké pokroky. Je však třeba s ní rovněž cvičit tzv. Vojtovou metodou, přičemž se jedná o dva druhy cvičení. V průměru je třeba s nezletilou cvičit 4× denně, a to vždy po krátký čas. Nezletilá má doporučené i další pohybové aktivity, konkrétně plavání, hipoterapii, nezletilá pak dochází na kontroly a konzultace, jež jsou hrazené, přičemž otec se společně s matkou na těchto podílí. Při nemoci nezletilé je třeba jí věnovat zvýšenou pozornost, zejména při virové infekci, neboť má zvýšené riziko kyslíkové desaturace. V této souvislosti každý z rodičů pořídil pulsní oxymetr pro sledování případné kyslíkové desaturace. Matka setrvala na tom, že nezletilá s ohledem na svůj věk potřebuje pevný režim a stabilitu, přičemž otcův návrh j na střídavou péči je chaotický a není v zájmu nezletilé. Argumentovala stanoviskem profesorky PhDr. Š., CSc., z něhož plyne, že oba rodiče jsou samostatně schopni dobře pečovat o nezletilou, oba jsou osobnostně zralí a budou schopni do budoucna naplňovat rodičovskou roli, avšak diagnóza nezletilé vyžaduje speciální péči, včetně pravidelného dosti náročného cvičení Vojtovou metodou a pravidelnou medikaci, a proto je namístež zhruba do věku tří let nezletilé, aby měla stabilní prostředí, ve kterém žije, neboť nestabilní prostředí, které lze předpokládat případnou střídavou péčí rodičů, k jejím aktuálním potřebám nepřispěje. Měl by proto být respektován především aktuální zdravotní stav nezletilé a aktuálně relativně rychlé její vývojové změny. Navrhla svoji výlučnou péči a postupné prodlužování časových intervalů u otce. Otec s tímto stanoviskem polemizoval s tím, že má za to, že je plně připraven o nezletilou J. pečovat, bude-li mít větší časový prostor s nezletilou, začne se podílet i na cvičení Vojtovou metodou. Z hlediska péče o nezletilou není nic, co by nebyl schopen sám oproti matce zastat. Zdůrazňoval, že nezletilá naopak potřebuje plnohodnotný kontakt s oběma rodiči, tady i s otcem a není tu žádné překážky i s ohledem na její stanovenou diagnózu, aby nebyla svěřena do střídavé péče rodičů. Matka ohledně určení příjmení nezletilé setrvala na tom, aby se nezletilá jmenovala po ní, tedy nesla její příjmení, které matka užívá už od roku 2007 a je s ním ztotožněna, a to zejména z důvodu, že má za to, že je namístež, aby nezletilá byla svěřena do její výlučné péče. Otec setrval na tom, že se rodiče před narozením nezletilé dohodli, že nezletilá ponese jeho příjmení. Matka však v porodnici uvedenému nedostála, nadto skutečnosti o tom, že otec není jako otec nezletilé zapsán v jejím rodném listu a že nezletilá nenese jeho příjmení, mu zatajila. Společnou domácnost do té doby vedenou po narození nezletilé i s nezletilou opustila, a bez souhlasu otce jí změnila i trvalé bydliště. Tento její postup by neměl požívat právní ochrany, neměl by vést k závěru o tom, že matka je prvopečovatelem nezletilé a neměl by to být důvod pro to, aby nezletilá byla svěřena do výlučné péče matky.

7. Soud prvního stupně na takto zjištěný skutkový stav věci aplikoval § 907, § 908, § 913 odst. 1 a 2, § 915, jakož i § 891 a § 860 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 1. 1. 2014 (dále jen „o. z.“). Ohledně úpravy péče dospěl k tomu, že nezletilá je dosud ve velmi útlém věku (1 rok a 3 měsíce), z hlediska zdravotního stavu má diagnostikován kongenitální myastenický syndrom, jedná se tedy o batole, vyžadující speciální zvýšenou péči a medikaci, včetně rehabilitace a doporučenými pohybovými aktivitami. Zhodnotil, že oba rodiče mají o nezletilou dceru zájem, oba o ni chtějí v širokém rozsahu pečovat, otec má zájem postupně trávit s nezletilou dcerou stejný rozsah času jako matka. Oba rodiče jsou rodiče milující, kteří jsou schopni vytvořit odpovídající zázemí, výchovné poměry ve svých bydlištích pro nezletilou. Otec od počátku hraď na nezletilou výživné v částce 10 000 Kč měsíčně k rukám matky, v další částce 5 000 Kč měsíčně za účelem tvorby úspor nezletilé. Nadto otec, stejně tak jako matka, přispívá nezletilé nad rámec tohoto výživného, a to řadou dalších plateb, včetně hrazení jejích potřeb. Matka je na mateřské dovolené, otec v průběhu řízení ukončil pracovní poměr a má stejné časové možnosti péče o nezletilou J. jako matka. Otec zvládá nejen časově, ale i jinak plně osobní péči o nezletilou, což je doloženo probíhajícím stykem otce s nezletilou v rámci nařízeného předběžného opatření. Následně soud prvního stupně zkonstatoval, že při posuzování, který druh péče o nezletilé dítě je v tom kterém

konkrétním případě nejvhodnější, je třeba posuzovat v kontextu nejlepšího zájmu nezletilého dítěte. Odkázal v tomto smyslu na rozhodovací praxi Ústavního soudu a posléze uzavřel, že v souvislosti s respektováním hlediska nejlepšího zájmu nezletilé, se zohledněním jejího věku, jejích specifických potřeb, je namíste považovat za nejlepší koncept péče o nezletilou, koncept v podobě výlučné péče matky za současné úpravy styku otce s nezletilou, a to ve variantě do dvou let věku nezletilé a poté po dosažení věku dvou let. Byť oba rodiče jsou zcela rovnocenní vychovatelé, oba svoji nezletilou dceru milují, mají na zřeteli její největší blaho a nejlepší zájem, přesto se soud prvního stupně v dané situaci s ohledem na útlý věk nezletilé a v souvislosti s její vázaností na matku, jakožto primárního pečovatele a v souvislosti s aktuálně diagnostikovaným genetickým onemocněním nezletilé a jejími specifickými potřebami v tomto směru přiklonil k tomu, že v nejlepším zájmu nezletilé bude péče matky. Nezpochybnil, že do budoucna bude nepochybně dána možnost dalšího rozšíření styku otce s nezletilou, případně svěřeni nezletilé do střídavé péče obou rodičů. Připomněl nález Ústavního soudu, dle něhož tento v podstatě upřednostňuje péči střídavou ohledně společného dítěte, přičemž pokud soud nemůže rozhodnout o péči střídavé a je třeba ji vyloučit, je třeba, aby jeho rozhodnutí bylo přesvědčivě odůvodněno, včetně uvedení relevantních argumentů, jež střídavé péči brání. V dané věci však soud prvního stupně konstatoval, že toto rozhodnutí Ústavního soudu na věc nezletilé přímo nedopadá, neboť v této věci se jednalo o úpravu poměrů nezletilého dítěte ve vyšším věku (5 let), na svůj věk fyzicky vyspělé, dobře se adaptující na předškolní zařízení a dítě, které nemělo žádné zdravotní problémy. Na podkladě uvedeného proto nezletilou svěřil do péče matky a otcí stanovil výživné, které dlouhodobě dobrovolně k rukám matky, jakož i na investiční dětský účet nezletilé, který sám založil, hradí. Stanovil tedy celkem výživné otcí ve výši 15 000 Kč měsíčně, a to 10 000 Kč měsíčně k rukám matky a 5 000 Kč měsíčně na již založený investiční dětský účet u Československé obchodní banky a. s. Výživné otcí stanovil zpětně, počínaje 7. 9. 2021, neboť k ukončení společné domácnosti rodičů došlo v srpnu 2021, s ohledem na to, že mezi otcem i matkou bylo nesporné, že dobrovolně výživné otec počal hradit v měsíci říjnu 2022, otcí proto uložil uhradit k rukám matky dluh na výživném ve výši 15 000 Kč.

8. Následně se soud prvního stupně zabýval úpravou styku otce s nezletilou J. a dospěl k závěru, že je namíste s ohledem na nízký věk nezletilé tento styk postupně rozšiřovat, a proto jej upravil do věku dvou let nezletilé a posléze po dosažení věku dvou let. V této souvislosti stanovil postupné rozšiřování styku otce s nezletilou, včetně přespávání nezletilé u otce, nejprve přes jednu noc, následně i přes dvě noci o víkendy a v neposlední řadě upravil styk otce s nezletilou i o vánočních svátcích, jakožto důležitých a významných svátků.
9. Návrh otce na předběžnou vykonatelnost rozsudku soud prvního stupně zamítl, neboť neshledal k tomuto postupu důvod. Zatímní styk otce s nezletilou byl upraven pravomocným usnesením, jímž bylo nařízeno předběžné opatření, řádně probíhá, tedy hrozba nebezpečí těžko nahraditelné nebo značné újmy pro některého z účastníků řízení není dána.
10. Jako plně důvodný považoval návrh otce na určení příjmení nezletilé, a to tak, že tato nadále ponese příjmení H., tedy příjmení po otcí. Předně vyšel z toho, že rodiče, tedy matka i otec, se na uvedeném společně dohodli, když dne xxx vyplnili a podepsali žádost o zápis příjmení v mužském tvaru do knihy narození při narození dítěte, výslovně tak žádali, aby příjmení jejich nezletilé dcery bylo v matriční knize uvedeno v mužském tvaru H.. Jedná-li se o otce, tento o nezletilou od jejího narození projevuje značný zájem, jeho přáním je být rovnocenným pečovatelem o nezletilou společně s matkou. Od počátku otec řádně a dobrovolně plní k dceři vyživovací povinnost, podílí se na řešení jejího zdravotního stavu návštěvou lékařů, fyzioterapeutů či jiných odborníků. Vyšel dále z toho, že nezletilá si ve svém věku zatím své příjmení vůbec neuvědomuje, nenavštěvuje žádné předškolní ani školní zařízení, případná změna jejího příjmení ji tak nemůže nijak negativně zasáhnout. Dále soud prvního stupně zohlednil, že příjmení otce není nijak hanlivé či v jiném směru

nevhodné. Nezletilá doposud nemá ani žádného dalšího sourozence, který by nesl jiné příjmení. V souvislosti s tím proto soud prvního stupně uzavřel, že je namístě příjmení nezletilé určit po otci.

11. O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky rozhodl dle § 23 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen „z. ř. s.“).
12. Rozsudek včas podaným a přípustným odvoláním napadla matka, a to konkrétně výrok IV. a VI. Nesouhlasila s tím, v jakém rozsahu soud prvního stupně otci stanovil úpravu styku s nezletilou. Domnívá se, že otec by měl být oprávněn stýkat se s nezletilou do doby nabytí dvou let věku nezletilé pouze přes den, nikoliv s přespáním, jak určil soud prvního stupně. Takový rozsah styku totiž není v nejlepším aktuálním zájmu nezletilé. Dle odborné literatury, včetně odborných konzultací, matka vychází z toho, že v zájmu nezletilé je zařadit přespávání u otce až od jejího věku dvou let. Do té doby by měla mít stabilní prostředí, a to u výlučného pečovatele, tedy u matky. Soud prvního stupně v tomto smyslu však rozhodl nesprávně, neboť nepřihlédl ke specifickým potřebám, a to zdravotnímu stavu nezletilé. Nevypořádal se pak ani s návrhem kolizního opatrovníka nezletilé, který rovněž navrhoval, aby styk otce s nezletilou byl upraven s přespáním až po dovršení jejího věku dvou let. Poukázala na stanovisko psycholožky prof. JUDr. Š., CSc., stejně tak i PhDr. Josefa P., Ph.D., kdy tito mají za to, že primární pečovatel je pro dítě hlavní vztaznou osobou, mezi ním a tímto rodičem existuje v příznivém případě pevná vazba přílnutí, a tento vztah je pro dítě nadmíru důležitý. Důležitý je zejména v prvních letech života nezletilého dítěte, je tak namístě respektování vlivu primárního pečovatele na psychický vývoj dítěte, neboť to má na něj pozitivní vliv. Nezastupitelnost primárního pečovatele přetrvává přibližně do věku tří let. Z tohoto důvodu by tedy rozšiřování péče otce o nezletilou mělo probíhat postupně a v žádném případě není doporučena péče střídavá. Dále pak matka nesouhlasila s tím, pokud soud prvního stupně určil nezletilé příjmení po otci. I v této otázce je totiž namístě, aby bylo rozhodováno na základě posouzení nejlepšího zájmu nezletilého dítěte. Není tedy možné, aby změna příjmení dítěte byla jakýmsi ústupkem nepečujícímu či momentálně sekundárnímu rodiči. Argumentovala dále tím, že uzavření dohody o příjmení nebylo v řízení dle matky prokázáno. Z dokumentu, z něhož soud prvního stupně vyšel, totiž vyplývá pouze to, že, bude-li v matriční knize zapsáno příjmení po otci, bude to příjmení uvedeno v mužském tvaru. Nadto soud nezkoumal okolnosti, za nichž byl formulář ze strany matky podepsán. Matka byla v rizikovém těhotenství a téma příjmení bylo předmětem dlouhých, unavujících diskuzí mezi účastníky, které navíc otec necitlivě ventiloval i před svými přáteli, na matku tak činil nátlak. Po narození nezletilé došlo k výraznému zhoršení vztahů rodičů a k jejich rozchodu. Od narození byla navíc nezletilá ve faktické péči matky. Matka je proto přesvědčena, že optika nejlepšího zájmu nezletilé nedovolí zjednodušit rozhodování o sporu rodičů o příjmení nezletilé na závěr, že podpisem formuláře o mužském tvaru příjmení došlo k nevratné dohodě rodičů. Další důvody, které soud pro změnu příjmení posuzoval, pak lze nepochybně vztáhnout i na matku. I matka projevuje aktivní zájem o dceru pečovat, stejně tak plní k dceři vyživovací povinnost a účastní se návštěv u lékařů. Ani její příjmení není hanlivé. V dané věci zdůraznila i prvek praktičnosti s ohledem na to, že nezletilá byla svěřena do její péče. Poukázala na nález Ústavního soudu, kdy soudy posuzovaly na straně jedné tradici, kdy dítě nese příjmení po svém otci, na straně druhé okolnost, že nezletilé dítě je od narození v péči matky, a je tedy v jeho nejlepším zájmu nést příjmení matky. Je tedy zjevné, že nad tradicí předávání příjmení z otce na syna, převážilo hledisko praktické, které koresponduje s tím, že, bylo-li nezletilé dítě svěřeno do péče matky a sdílí s ní společnou domácnost, je logické, aby sdílelo i její příjmení. Matka proto vychází z toho, že je v nejlepším zájmu nezletilé, aby nesla právě její příjmení.
13. Otec rovněž rozsudek soudu prvního stupně napadl včas podaným a přípustným odvoláním, a to výroky I. až IV. Soudu prvního stupně předně vytkl, že nepřihlédl k jím tvrzeným skutečnostem, jím označeným důkazům. Na základě provedených důkazů pak dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním a jeho rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Zrekapituloval

skutečnosti, týkající se rozpadu vztahu rodičů, a zejména skutečnost, že nezletilá byla za souhlasu obou rodičů počata prostřednictvím asistované reprodukce. S tímto oba rodiče museli souhlasit a součástí souhlasu bylo, že pro případ narození dítěte budou považováni za otce a matku. Nadto před narozením nezletilé dcery se otec s matkou dohodli, že dcera ponese jeho příjmení v mužském tvaru a v tomto smyslu podepsali žádost o zápis příjmení v mužském tvaru do knihy narození při narození dítěte. Po porodu a v následujícím období se otec o matku i dceru plnohodnotně staral, během července 2021 se však vztah s matkou začal rozpadat a matka se stále intenzivněji od otce odpoutávala, odpoutávala otce též od nezletilé dcery. Nakonec společnou domácnost opustila. Teprve v té době se otec dozvěděl, že v rodném listě nezletilé jako otec není uveden, neboť tuto skutečnost matka před otcem zatajila. Nadto ohledně otcovství otce, například před OSPOD a Policií ČR lhala, a ani zde, byť se jednalo o asistovanou reprodukci, otce, jako otce nezletilé, neuváděla. Zneužívala tímto jednáním svého postavení, aby bylo silnější. Nadto v rozporu s dohodou rodičů a zájmy nezletilé přivodila, že nezletilá nese její příjmení. Toto příjmení nabyla sňatkem se svým bývalým manželem. Následně i dlouhodobě odmítala učinit souhlasné prohlášení rodičů o určení otcovství před matrikou. K tomuto došlo až dne 6. 9. 2021. Zdůraznil dále, že matka se s dcerou odstěhovala přes explicitní nesouhlas otce, v podstatě nezletilou otcí unesla, byť tato měla od narození zcela plnohodnotné dva pečovatele, tedy nejen matku, ale i otce. Uvedeným jednáním narušila otcí vazbu s nezletilou, ale i nezletilé vazbu s otcem. Plně kontakt otce s nezletilou omezila, a to jen na tři hodiny týdně, později na dvakrát tři hodiny týdně. Otec dále připomněl, že úpravy styku s nezletilou se musel domáhat návrhy na nařízení předběžného opatření, aby jeho úprava byla alespoň předběžná. Rozsah jeho styku s nezletilou ve vztahu k rozsahu matky tak byl zhruba 9 %. Byť je v nejlepším zájmu nezletilé, aby trávila co nejvíce času s oběma rodiči, ideálně stejnou měrou, matka tomu nakloněná není a argumentuje zdravotním stavem nezletilé, který vyžaduje zvýšenou péči. Tuto péči je však schopen poskytnout nezletilé i otec. Byť tedy soud prvního stupně matku i otce považuje za rovnocenné vychovatele, přesto vyšel z toho s ohledem na útlý věk nezletilé a její vázanost na matku, že matka je primárním pečovatelem. S tímto závěrem však otec zásadně nesouhlasí. Nezletilá je sice útlého věku, ale ani tato skutečnost nemůže sama o sobě představovat překážku střídavé péče. Tato totiž nemůže být vyloučena pouze s obecným odkazem na nižší věk nezletilého dítěte. Soud prvního stupně tu zcela pomínil skutečnost, že matka, jako jeden z rodičů, protiprávně jednostranně změnila bydliště nezletilého dítěte, což je podstatnou okolností, kterou je třeba zohlednit při rozhodování, komu bude nezletilé dítě svěřeno do péče a při rozhodování o rozsahu a podmínkách styku. Ani stabilita prostředí nemůže být dle Ústavního soudu argumentem pro vyloučení střídavé péče. I soud prvního stupně totiž konstatoval, že do budoucna je možná střídavá péče. Byť tedy otec nezpochybňuje důležitost role matky, od prvopočátku je však také pečovatelem. Tvrzené výlučné prvopečovatelství matky totiž nelze přijímat. Tento pojem je nadto zavádějící a vytváří dojem, že jím může být pouze jeden rodič, avšak současná psychologie staví na tom, že dítě si vytváří rovnocenné vazby nejen s jednou osobou, ale i s více pečujícími osobami. Nadto ani žádná platná zákonná norma pojem prvopečovatel nezná. Otec se o nezletilou prokazatelně plnohodnotně staral od narození až do únosu, kdy matka jednostranně společnou domácnost narušila tím, že bez souhlasu otce s nezletilou odešla. Nelze tak toto jednání matky, které je protiprávní, zafixovat a vycházet z toho, že je to matka, kdo by měla být prvopečovatelem. Pokud pak jde o zdravotní stav nezletilé, soud prvního stupně jednoznačně dospěl k závěru, že oba rodiče, tedy i otec, je schopen nezletilé poskytnout potřebnou podporu a péči. Její zdravotní stav není rozhodně takový, aby bránil určení střídavé péče. Naopak, je v zájmu nezletilé, aby měla co nejvíce podnětů, přičemž rovnoměrné rozvržení péče o nezletilou zabrání i tomu, aby jeden z rodičů, v daném případě matka, byla nadměrně přetěžována a přepínána. Zdravotní stav nezletilé není a nemůže být považován za relevantní argument, proč by nezletilá neměla být svěřena do střídavé péče obou rodičů. V tomto smyslu rozhodnutí soudu prvního stupně působí vnitřně rozporně a neobsahuje přesvědčivé odůvodnění, proč nebyla stanovena střídavá péče, neboť skutečnosti, které ji vylučují, musí být řádně odůvodněny. Soud prvního stupně totiž nepřičetl k tíži zásadní skutečnosti v jednání matky, jimiž jsou zapírání

otcovství otce, svévolná změna trvalého pobytu dcery proti vůli otce, odstěhování nezletilé ze společné domácnosti a její odejmutí ze společné péče, ani svévolné určení příjmení dcery v rozporu s dohodou, jakož i zneužívání silnějšího právního postavení, vyplývajícího z uvedení matky v rodném listě, neboť veškeré tyto kroky matky byly protiprávní. Není tak přípustné, aby bezdůvodně a bez bližšího odůvodnění soud prvního stupně upozadil otce v životě nezletilé, neboť tu hrozí nebezpečí, že nezletilé dítě si zvykne na uspořádání vztahů, které nastanou v době opatrovnického sporu. Zdůraznil dále ve smyslu ustálené judikatury, zejména Ústavního soudu, že v zájmu nezletilého dítěte je zásadně rovnoměrná péče obou rodičů. Nadto rozhodnutí o střídavé péči často vede ke zlepšení komunikace rodičů v důsledku vyrovnání jejich pozic. Závěrem pak navrhl, aby byl rozsudek v napadených výrocích I. až IV. změněn dle jeho návrhu a ohledně nezletilé byla stanovena střídavá péče rodičů. Poznamenal, že dluh na výživném za měsíc září 2021 uhradil. Své podané odvolání následně doplnil a navrhl upravit speciální péči rodičů v době narozenin nezletilé, Velikonoc, letních měsíců července a srpna, jakož i vánočních svátků. Navrhl též potvrzení napadeného rozsudku co do určení příjmení nezletilé, s ohledem na to, že matka vědomě porušila dohodu rodičů ohledně příjmení nezletilé a nejednala v jejím zájmu.

14. Kolizní opatrovník nezletilé se k odvolání matky, ani otce nevyjádřil.
15. Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek na podkladě včas podaných a přípustných odvolání, podaných legitimovanými osobami (§ 212, § 212a o. s. ř.), a poté dospěl k závěru, že odvolání matky důvodné **není**, odvolání otce důvodné **je**.
16. V průběhu odvolacího řízení vzal otec svůj návrh na určení příjmení nezletilé zpět, neboť v mezidobí mezi rodiči došlo k dohodě o příjmení nezletilé, a na jejich žádost byla rozhodnutím Úřadu městské části Praha 12 povolena změna příjmení nezletilé na B. H.. Podáním ze dne 11. 1. 2023 pak rodiče nezletilé soudu předložili dohodu, kterou o úpravě poměrů nezletilé uzavřeli, přičemž navrhli, aby odvolací soud tuto dohodu rodičů schválil. Kolizní opatrovník nezletilé se schválením dohody rodičů vyslovil souhlas.
17. S ohledem na to, že v rámci odvolacího řízení otec vzal svůj návrh na určení příjmení nezletilé zpět, odvolací soud v této části napadený rozsudek soudu prvního stupně, tj. ohledně výroku VI. zrušil a v tomto rozsahu řízení dle § 211 o. s. ř. ve spojení s § 96 odst. 1 o. s. ř. zastavil. Protože pak dohoda rodičů, kterou ohledně úpravy poměrů nezletilé uzavřeli, je v zájmu nezletilé, odvolací soud dle § 906 odst. 2 o. z. dohodu rodičů schválil. Ze shora popsanych důvodů poté rozsudek soudu prvního stupně ve výroku I. až IV. změnil dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. tak, že schválil dohodu rodičů o úpravě poměrů nezletilé.
18. Protože rodiče součástí dohody o úpravě poměrů nezletilé učinili i dohodu o nákladech řízení před soudy obou stupňů, odvolací soud znovu o nákladech řízení nerozhodoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **není** dovolání přípustné (§ 238 odst. 1 písm. a) o. s. ř.).

Praha 12. ledna 2023

JUDr. Blanka Kapitánová v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Beata Szturcová.